

esse fervens spiritu: quomoddò erò obscuratum est aurum, mutatus est color optimus? Sed quid nunc faciam miser? in me versus est enim aurum ignitum, contraria contrariis curabo; ponens mihi ob oculos pastores juxta cor Dei, & æmulans eorum charismata meliora, dicam semper: non poteris quod isti? Sic violentus, ad eorum me urgebo fervorem, discam indè laborare ut bonus miles Christi, servire Deo in sanctitate & justitia omnibus diebus meis, & esse fidelis usque ad mortem.

Verùm, ò Domine Jesu, qui facis ministros tuos ignem urentem, ure renes meos & cor meum igne illo quem venisti mittere in terram; indue me novum hominem usque in finem perseverantem. Tu es adjutor meus, bellator fortis.

REFLEXIO IX.

Otium.

Intelligant Clerici se non ad propria commoda, sed ad laboris & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse. (a) Sic ergò vigilare & laborare debent; ut in hora mortis fiaucialiter dicere possint: diu noctuque æstu urebar & gelu; fugiebat somnus ab oculis meis, sicque per viginti annos in domo tua servivi. (b)

Verùm licet ad laborem natus sim, sicut avis ad volatum, nonne tamen ignavia marceo? Nonne post recitatas perfunctoriè horas, & celebratum cum sim & oseitanter Missæ sacrificium, sto tota die otiosus? O quantam malitiam docuit me otiositas! Eruptus loquor, quanta mala invexit in Ecclesiam & in oves mihi commissas hæc torpens & otiosa vitam a? Quot scandala peperit? Quousque tandem pa-

(a) *Trid. Ses. 25. de Ref. c. 1.* (b) *Gen. 31. v. 40.*

nem & patrimonium Crucifixi otiosus comedam, interea dum Dominus Jesus, ejusque Discipuli fuerunt in laboribus à juventute sua? Væ mihi! jamjam venit nox, in qua nemo potest operari. Quidni ergò recogito omnes annos meos in amaritudine animæ meæ? Quidni contendo redimere dies malos præteritos? Heu mihi! licet bonum hactenus non fecerim; licet meritis vacuus sim, & fortassè morti proximus; nihil aliud vaco, nisi aut dicere aut audire aliquid novi. Nonne tandem hora est de somno surgere, & negotiari dum venit citò Judex!

Domine Jesu! ne revoces me in dimidio dierum meorum; patientiam habe in me, particula boni diei me non ampliùs præteribit, ut dies pleni inveniantur in me; indè gratia tua confisus, omnia reddam tibi.

REFLEXIO X.

Inordinatus erga parentes amor.

Sacerdos Melchisedech sine patre, sine matre, sine genealogia. (a)

Ego pariter sacerdos sum secundum ordinem Melchisedech; nonne tamen acquiesco carni aut sanguini? Nonne distraho propter consanguineos res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt? Nonne ab his lupis rapacibus, me & pauperes, sciens & volens spoliari sino? Nonne satago illorum rerum temporalium? Nonne de resurgendo indigno nepoti beneficio jam deliberavi? O in quantum malorum seminarium projecit multos Clericos affectus paternus? (b) Nonne & ego ex illis sum? Heu! loquela mea, ipsaque opera me manifestum faciunt. Reverà quotiès ipsimet consanguinei me à divinis averterunt? Quo-

(a) *Heb. 7.* (b) *Trid. Ses. 25. de Ref. c. 1.*

tiēs suis terrenis me coinquinaverunt moribus? Quoties me tota die mœrore confecerunt? Quoties posuerunt me abominationem sibi? Quoties concinantes dolos, dederunt me populis contemptibilem? Quoties eorum vitia ceciderunt super me, & præstitērunt me opprobrium hominum & abjectionem plebis? O quantum periclitor ne ego Sacerdos flagitiosus sicut consanguinei & sicut ipse populus! Nonne ergo tempus est egrediendi de terra mea & de cognatione mea, obliviscendi domum patris mei, & deponendi penitus omnem affectum paternum? Longè à parentibus salus. Quandonam tandem gratiam resuscitare enitar quæ data est mihi per impositionem manuum, & quam affectu paterno præfocavi, & iniqua miseratione evacuavi?

REFLEXIO XI.

Charitas erga Deum & proximum.

In lege quid scriptum est? quomodo legis? Diliges Dominum tuum ex toto corde tuo, & proximum tuum sicut teipsum. Plenitudo legis, dilectio.

Attamen diligo ex toto corde meo Dominum Jesum, cujus minister sum? In signum mei erga eum amoris, servo ejus mandata? Ambulo sicut ille ambulavit? Facio in omnibus, sive magnis, sive modicis, ejus voluntatem? Paratus sum pro illo pati, animam meam ponere, promovere sincerè gloriam ejus, &c? Probatio amoris, exhibitio est operis: (a) Ergo Anathema mihi, si non amem Jesum Christum opere & veritate.

Diligo Fratres meos sicut meipsum, & sicut Christus Dominus dilexit me? Sum cum illis cor unum & anima una? Nonne invidiæ & schismatum livore ta-

(a) S. Greg.

besco? Heu mihi! quid sum, sine charitate? æs sonans, nihil. Quid sum, si dicens me diligere Deum, odero Fratrem meum? Mendax; sed irridetur Deus? Nonne perdet omnes qui loquuntur mendacium?

REFLEXIO XII.

Cura salutis.

Salva animam meam; hoc est omnis homo: quærit primum regnum Dei; quid enim prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verb suæ detrimentum patiatur? Væ, væ nobis, spiritu gemens ululat in inferno infinitus stultorum numerus, quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? O insensati! ergo erravimus. Sed heu! jam non possumus hinc transire, nec amplius datur nobis penitentiæ salutaris locus. Prob desperatio!

Sed & ego qui hæc meditor, incumbo strenuè & alacriter ad unum necessarium, scilicet ad salutem animæ meæ? O insipiens corde! nonne animam meam in vanum accepisse videor? Quid profuit Judæ proditori Apostolatium sortitum esse? nonne bonum erat ei, si natus non fuisset? Væ, væ! quid mihi pariter prodest, si cum universum mundum Christo lucrifecerim, ipse reprobus efficiar? Quam commutationem dabo pro anima mea? Quid tandem supererit mihi, nisi fletus, stridor dentium, sempiternum dedecus, vermis non moriens, ignis inextinguibilis, æterna desperatio? O stupiditatem meam! ò stultitiam meam, lacrymis sanguineis deplorandam!

Intellexi hæc omnia? Sed si intelligam, cur primum non misereor animæ meæ, placens Deo? Cur salutem meam, ante omnia, cum timore & tremore non operor? Si mihi nequam, cui bonus ero? Si animæ meæ præesse nescio, quomodo Ec-

clesiæ Dei diligentiam habebō? Sed in me reversus dixi: nunc cœpi; hæc mutatio dexteræ Excelsi.

Domine Jesu, illumina oculos meos, da mihi intellectum, & sedium tuarum assisticem sapiëntiam, notum fac mihi finem meum, ut sciam quid desit mihi: tuus sum ego, salvum me fac. Arctam viam quæ ducat ad vitam, viriliter gratia tua adjutus, jugiter sequar, ut factus concha, deinde canalis, efficacius & meipsum primum salvum faciam, & eos qui me audient. Hoc spiritu principali confirma me, ô Deus salutis meæ.

REFLEXIO XIII.

Abusus gratiarum.

Quid ultra debuit facere Dominus Jesus ministris suis, & non fecit? Non solum eduxit eos de terra Ægypti, eosque de rore cæli, & de pinguedine terræ satiavit, quod liberius suæ, alienæque salutis, vacarent; sed etiam hos elegit ex omni carne, hos exaltavit ad regale Sacerdotium, hos amicos suos & Angelos fecit, cives Sanctorum & domesticos Dei, ejusque mysteriorum dispensatores. Quid sublimius? numquid fecit taliter omni nationi & principibus terræ? Nonne jure merito expectare debet, ut faciant vvas, non autem la-brucas?

Verum quantam præsertim mecum fecit misericordiam magister bonus? Profectò, nisi adjuvisset me, pauldminus habitasset in inferno anima mea. Attamen ille patiens, & multæ misericordiæ pater, concedit mihi tempus acceptabile & dies salutis, vocat & urget me, ut de plenitudine ejus accipiens gratias uberes & salutaris, dignè ambulem vocatione qua vocatus sum, sim perfectus sicut ille perfectus est, in ejus domo oliva fructifera, & illius in æternum securius cohæres. Enim verò, ne sollicitus essem quid manducabo, aut quid bibam, aut quo operiar,

& ne sapiam quæ sunt super terram, suppeditat mihi alimenta & quibus tegar. Scio hæc omnia pretiosa dona Dei, eaque aliis prædico.

Sed cognosco tempus visitationis meæ? Quot gratias in vacuum recipio & salutis media elabi sino? Quem fructum hactenus hausii ex fontibus Salvatoris, id est, Sacramentis? Nonne omnes dies mei mali sunt? Si in Tyro & Sydone facta fuisset pars virtutum quæ factæ sunt in me, in cinere & cilicio pœnitentiam egissent; ego verò, proh pudor! ab ubertate domus Dei inebriatus, gratiarum torrente potatus, & de ipso Deo saginatus, iniqua gero, dura cervice obduro cor meum, retribuio mala pro bonis, sterilitatem animæ meæ. Hæccine reddo Domino, stultus & insipiens? Nonne meritò ex me erit perditio mea? Nonne interim à me auferentur talenta, & genti facienti fructum dabuntur? Quid restat, nisi ut Deum meum iniquitatibus meis servire faciens, projiciar tandè occulto & justo ejus iudicio, in tenebras exteriores, servus nequam & inutilis? Jam forsàn securis ad radicem posita est; usquequò ergò terram in vanum occupabo; usquequò claudicabo in duas partes? Ecquando incipiam facere fructus salutis dignos, & ire de virtute in virtutem? Quid moror?

REFLEXIO XIV.

Frequentatio Sacramenti Pœnitentiæ.

Devota hujus Sacramenti frequentatione non solum liberamur à peccatis, sed etiam his præservamur, & ad perfectionem viam nobis paramus; præsertim, si habentes Ananiam, & vitæ duces juxta cor Dei, ei simus docibiles corde.

Sed quo zelo frequento hoc Sacramentum? Nonne potius me elongo à throno gratiæ, quia ipse

me seducens dico: *peccatum non habeo?* Estne veritas in me? Dominus est qui iudicat me; & quamvis non habeam nisi peccata venialia, nonne piorum hominum usus demonstrat, ea rectè & utiliter in confessione dici? Qua conscientiae pace & serenitate, qua vehementi spiritus consolatione (a) & fortitudine me privo hac confitendi negligentia & nausea? Quid sapit illa negligentia nisi perfectionis meae fastidium? Quid mihi minatur?

REFLEXIO XV.

Examen conscientiae.

Confessio non est quidem conscientiarum carnificina; attamen examen conscientiae debet esse diligens (b); aded ut, si nosmetipsos non dijudicaverimus, à Domino utique iudicandi sumus; *ecquis vivens in conspectu eius iustificabitur?*

Verùm discussio me diligentius? Exploro sinus & latebras hujus conscientiae meae, (c) & onera mea, humeris Angelicis formidanda? Heu mihi! Deus tandem cum acceperit tempus, ostendet gentibus nuditatem meam, reptilia, peccata occulta & aliena, quorum non est numerus. Quid est cur mihi blandior?

REFLEXIO XVI.

Contritio.

Contritio est animi dolor, ac detestatio de peccato commisso. (d) Undè illud Joëlis prophetae: *scindite corda vestra, & non vestimenta vestra, ait Dominus omnipotens.*

(a) *Trid. Ses. 14. c. 3.* (b) *Ead. Ses. c. 5.* (c) *Ibid.*
(d) *Trid. Ses. 14. c. 4.*

Recogito annos meos in amaritudine animae meae? Doleo de peccatis verè & sincerè? De corde exeunt peccata; igitur cor meum debet esse tantò priùs ad poenam; quantò principalius fuit ad culpam. (a) Nonne tamen ex illis sum de quibus dicitur *non est in ore eorum veritas, cor autem eorum vanum est?* *Psalm. 5. v. 10.* Et verò semper agentem quod poenitet, (b) illudque amantem, nonne reprehendit me cor meum? Væ mihi! confiteor, non vero dolore, sed arida consuetudine, mentior hominibus & non Deo. Ecquando redibo ad cor, praevaricator?

Doleo de peccatis quia peccavi Domino summè bono & dilecto? Aut saltem propter gloriae desiderium, aut gehennae metum? Quid profuit Esau & Saul rugisse & doluisse turpis lucris & dignitatis gratia? Quid mihi pariter prodest amarè flere, si non fleam motivo aliquo supernaturali?

Omnem viam iniquitatis odio habere debeo, quia qui offendit in uno, factus est omnium reus: malum enim ex quocumque defectu. Sed convertor ad Deum in toto corde meo? Nonne parco huic lethali Amalecitate? Si res ita sit, frustrà rogabo Dominum, à quo non ero misericordiam consecuturus.

REFLEXIO XVII.

Propositum.

Declarat sancta Synodus, hanc contritionem non solum cessationem à peccato & vitae novae propositum & inchoationem, sed veteris etiam odium continere (c). Undè illa Christi praecepta: *vade, & jam noli amplius peccare; facite fructus dignos poenitentiae.*

Propositum meum non peccandi de cætero, est-

C

(a) *Tert.* (b) *S. Isid.* (c) *Trid. Sess. 14. c. 4.*

ne sincerum, firmum & constans? Contendo facere mihi cor novum, ut efficiar nova creatura? Cognoscor verè pœnitens ex dignis pœnitentiæ fructibus? Si adhuc ago id quod pœnitet, irrisor sum & non pœnitens. (a) O monstruosa mea emendationis veletas!

Reverà nonne adhuc amo periculum? Si res ita sit, nonne amans periculum, in illo peribo? Adhibeo emendationis media, scilicèt pœnitentiam medicinalem, examen particulare, &c? Enitor exinanire usque ad fundamentum peccatum illud quod mihi dominatur, quodque aliorum est origo? Incumbo viriliter curare contraria contrariis? Facio pro curandis animæ morbis, quod pro salute corporis? Heu mihi! Id parum curo. Quid mirum, si statim post confessionem ad vomitum revertar, si novissima mea fiant pejora prioribus, ac si semper peccanti, aliquid mihi deterius minetur & contingat? Quare? Quia scriptum est: desideria occidunt pigrum. Nonne & me, Deum quodammodo tentantem, occident? Dimittor quidem in pace post absolutio-nem; sed heu! non est pax in terram nisi hominibus bonæ voluntatis. Quousque ergò detinebor hac ferrea peccandi voluntate mea?

REFLEXIO XVIII.

Confessio.

Omnibus post baptismum lapsis integra peccatorum confessio jure divino necessaria existit. (b)

Sed declaro in confessione peccata occultissima, quæ nonnunquam animum gravius sauciant, & periculosa sunt iis quæ manifestè admittuntur? (c)

(a) *S. Isid.* (b) *Trid. Ses. 14. c. 5.* (c) *Ibid*

Quod peccata ut meros scrupulos depono, quæ tamen in me maxima sunt? (a) O miserum me! quoniam tacui & taceo, inveteraverunt ossa mea, inveteravit effrænatio peccandi licentia, inveteravit fortassè sacrilegiorum cumulus. De declarato & propitiato peccato non debeo esse sine metu; cur ergo non anxietur spiritus meus, & non conturbatur cor meum super tot peccatis & tot circumstantiis Ecclesiæ clavibus non subjectis, in thesauris tamen Dei conditis, stylo ferreo signatis, ac in die ultionis revelandis? Idipsum parùm recogito corde; ò excors?

REFLEXIO XIX.

Satisfactio.

Satisfactio populo Christiano fuit perpetuo tempore commendata. (b) Grande scelus grandem habet necessariam satisfactionem. (c)

Peccata mea grandia nimis sunt coram Domino: grandis ergò debet esse pœnitentia mea. Attamen pro pudor! viam spatiosam sequi, otio, comessationibus, aleis, somno torpidè indulgere non formido, ego qui peccata populi precibus & suffragiis redimere deberem? Nonne quantum fui in deliciis, tantum patiar tormentum? Ecquando exhibebo corpus meum servire justitiæ ad sanctificationem, sicut illud exhibui immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem? Ecquando peccata mea eleemosynis, orationibus, aliisque piis operibus, dum tempus habeo, redimere conabor? Si illud velim, quare non modò? Numquid expecto dum inciderim in manus Dei viventis? Horrendum!

C 2

(a) *Trid. Ses. 22. de Ref. c. 1.*

(b) *Trid. Ses. 14. c. 8.* (c) *S. Amb.*

Præterea, sum forsân obnoxius restitutioni propter damnatum quomodocumque illatum, vel propter malè recitata & oscitanter cantata Officia & Missas, vel propter vanam & fraudulentam à choro, & à paræcia absentiam, vel propter omissa onera mei Beneficii, ex justitia adimplenda. Si res ita sit, quid est cur Cæsari non reddo quæ Cæsaris sunt? An mihi latet non remitti peccatum, nisi restituatur ablatum?

REFLEXIO XX.

Vocatio, & ad Beneficia & ad Ordines ascensio ac assumptio.

Videte, Fratres, vocationem vestram, monet Apostolus; quomodo huc intrasti acerbè queritur Dominus. In novissimis diebus instabunt tempora periculosa, erunt homines seipso amantes, cupidi & elati. De quibus loqui videtur Gentium Doctor? Nonne de Clericis, qui exemplo Judæ proditoris, & Simonis magi, pecuniis & beneficiis inbiantes, jam nunc serpunt ut cancer in ipsa Dei domo, quam faciunt speluncam latronum: mammonæ potius quam Deo servientes? Non singuli ad ordines assumi debent, sed digni dumtaxat, & quorum probata virtus senectus sit. (a) Quique, ut patet boni testimonii viri, iudicio sui Episcopi sint utiles aut necessarii suis Ecclesiis (b); satius enim est maxime in ordinationem Sacerdotum, paucos bonos, quam multos malos habere ministros (c). Multiplicaretur, quidem gens, sed heu! non magnificaretur letitia: undè hæc formidolosa Apostoli verba: Manus citò nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis. Nonne idem iudicium eademque pœna imminet iis qui beneficia non distribuunt juxta pondus sanctua-

a) Trid. Ses. 23 c. 12. (b) Ibid. c. 16. (c) Conc. Lat. 4.

vii, juxta mentem & decreta Sacro-Sancti Concilii Tridentini (a), ac secundum ordinem charitatis & justitiæ? Ita sanè. Quis ergò non caveat à serie tot peccatorum alienorum, quorum non est numerus; & quorum tamen collatores ordinum & Beneficiorum se conscios prudenter & quidem facillè præstare possunt? Quis non quærat inter dispensatores, ut fidelis & dignior quis inveniatur?

Quis mihi hanc vocationem revelavit? An Pater cælestis, an caro & sanguis? Si Pater cælestis elegerit & assumpserit me, beatus: inhabitabo confidenter in atriis ejus; si verò caro & sanguis, infelix: quotididè periclitabor.

Quo fine intravi in sanctuarium Dei? An zelo zelatus pro Domino Deo exercituum, pro mea & aliorum salute? An turpis lucri gratia, ex appetitu laudis dignitatis & quietis, ac proditorio & seductrici amore parentelæ?

Quomodo intravi? Nonne favore, simulata capacitate, turpi mendicatione, iniqua hereditate, sinistra resignatione, pessima confidentiæ simonia, muneribus à lingua vel à manu vel ab obsequio, obreptitia vel subreptitia dispensatione? Nonne aliquod ex his monstruosis adminiculis, meipsum, non Deum decipiens, forsân adhibui? Verùm si non intraverim in ovile per ostium, sed aliundè, nonne fur & latro sum? Heu mihi! non morietur vermis meus.

Et quamvis pluralitas Beneficiorum contineat certum animarum periculum, (b) nonne hæc avidus ambii, falsaque securitate possideo? An puto sufficere propriam utilitatem ad plura possidenda beneficia? Erro affirmat D. Bernardus: requiritur communis; nonne ergò perverto ecclesiasticum ordinem? (c)

C 3

(a) Ses. 24. c. 1. & 18. de Ref. & Ses. 7. c. 3.

(b) Conc. Later. 3. (c) Trid. Ses. 24. c. 17.

Si autem dispensationem subreptitiam habeam, quò ibo cum dispensatione mea? in infernum, teste Alberto Magno: cui enim mentitus sum? nonne ipsi Deo?

Quòd si aliorum exemplo moveor ad plura possidenda beneficia, nonne in eadem damnatione sum? quare? quia consuetudo sine veritate vetustas erroris est, ut loquitur S. Cyprianus. Ambii, & possideo plura beneficia, ut eleemosynas dare queam? O proditoria caliditas! Verè à satana me tentari sino; non enim sufficit hoc propositum, nisi Ecclesiæ necessitas aut utilitas aliud postulet. Verè me ad luxum & ambitionem paro: si multum mihi fuerit, abundanter quidem tribuere debeo, si autem exiguum sufficit ut & illud libenter impertiar. Nonne ergò me ipsum, non Deum decipio? Nonne fraudo fundatorum intentionem, ut rectè loquitur D. Thomas?

Forsàn ambio aut certè possideo duo beneficia quia sum Canonicus & nobili genere natus, vel quia meus Canonicatus non suppetit undè vivam honestè secundùm meum statum. Hæc causa valet quidem juxta Concilium Tridentinum; (a) sed ò quàm metuendum est ne mentiatur iniquitas mihi! Quot Canonici & Parochi, & quidem me nobiliores & meritis præstantiores sunt, qui æquali beneficio non scilicet honestè vivunt, sed etiam habent undè pauperibus dispergere possint? Undè fit ut meum beneficium, quamvis sat pingue, non sufficiat interdùm sumptibus meis? undè fit? quia aleis, comessationibus nimium indulgeo; quia me cõmo vestibus & munditiis corporis nimis pretiosis, quamvis hæc omnia, non obstantibus consuetudinibus, prohibeantur. (b) Quàm secus, instante morte, & coram Christo iudice, sentiam de hac seductrici mea illusionè!

(a) *Ibid.* (b) *Trid.*

O! si illam simplicitatem quam aded commendat Tridentina synodus, in mensa, in supellectili, in vestitu, & in reliquo vitæ genere præ me ferrem, (a) numquid necesse esset ut beneficia beneficiis, præbendas minores majoribus, pensiones pensionibus aggregarem, ecclesiasque ecclesiis? (b)

Sed tandem moriar cupidus & elatus ego homo; hæc quæ paro & congrego beneficia, cujus erunt? Hæc mecum non sumam, ea alienis relinquam; mihi verò solum supererit sepulchrum. Ecquid? si damnatio ambitioni meæ debita, me sequatur? Numquid illa præteribit? heu! minimè. Quid mihi tunc proderit divitiarum jactantia?

Quamvis multis nunc augear beneficiis, affluam divitiis & honoribus, sepultus tandem in inferno, in æternum ululabo; æquæ gutturum obtinere numquam potero. Horrendum discrimen!

O ambitio am mentium crux! quomodò ergò omnes torquens, omnibus places? (c)

Denique, si quem indignum, carni aut sanguini, aut respectui in humano acquiescere volens, in Ecclesiam, aut in Beneficium intrusi rejectis dignioribus, nonne spiritu in æternum gemens, & desperatione actus vocabo carnem brachii mei? nonne tot ovium perditarum sanguis de manu requiretur mea? numquid hi ministri quos indignos ad regale Sacerdotium exaltavi, & ad animarum curam promovi, surgent ut mihi in iaferno opitulentur?

REFLEXIO XXI.

Perfectio proprii status.

Ministerium tuum imple, monet Apostolus, quia

C 4

(a) *Trid. Ses. 22. de Ref. c. 1.* (b) *S. Bern.* (c) *S. Bern.*

ambulans vocatione qua vocatus es, quæ placita sunt Deo, semper, & quidem securè facies: hæc est villicatio in qua præcipuè consistit sanctificatio tua quam Deus vult; villicatio de qua strictam reddes rationem in die iudicii. Cætera interdum vanitas, & præsumptio spiritus, fascinatio nugacitatis, illusionum abyssus, & animæ perdendæ periculum. Sic merito censent qui, non ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.

Quale est ergò cor meum erga munia & onera mei status; in quo, ut confido, me Spiritus Sanctus possit regere Ecclesiam Dei, me & alios salvos facere? Quot ignorantis, quot negligentis, quot omissionibus thesaurizo mihi iram Dei in novissimis diebus? Heu! hæc animo recogitanti jam undique mihi sunt angustix; quamvis enim mirabilia magna fecerim aliunde, quid mihi proderit, si voluntati Dei contradicens, & erga plurima aliena turbatus, defuerim muniis proprii status, vel ea secundum beneplacitum Christi, & dignè Deo non impleverim? Quidusque ergò à Satana me tentari sinam? Quidusque errabo, ambulans difficiles & fallentes vias? Domine Jesu, cogitavi vias meas; ecce nunc converto pedes meos in testimonia tua, in tuum exemplum, in semitam Virginis matris tuæ, & omnium Sanctorum: in his totus ero, ut profectus meus sit coram te & omnibus manifestus, & ut securus ad te veniam, qui ministerium & cursum suum dignè & constanter consummantibus reponam coronam justitiæ. Paratum est cor meum in te, Domine, sperare: confirmatum est cor meum: non commovebor donec despiciam inimicos neos, quibus hactenus illusus sum; tu es defensor vitæ, perfectionis, & salutis meæ: à quo trepidabo?

Præceptum sempiternum est in generationes vestras. Et ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum & prophanum. (a) Quia repulisti scientiam, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi. (b) Si quis autem ignorat, ignorabitur. (c) Erudimini ergò qui iudicatis terram.

Quapropter, attendo studio & scientiæ Casuum conscientiæ, Canonum, Rituum, Rubricarum, & Scripturæ sacræ, hujus libri vitæ, & allarum obligationum mearum? Nonne ignorantia laboro, quia nolo intelligere ut benè agam? Quis fuit, quis est illius ignaviæ & ignorantix effectus? Deus illum scrutabitur, eumque in furore suo manifestabit. Quot cæcos, ego cæcus, in foveam mecum præcipitavi? Quoties præ ignorantia mea factus sum sicut populus, ego Sacerdos, & opprobrium hominum? Proh pudor!

Verùm, quamvis studeam, quo fine studeo? Scriptum est: scientia inflat. Do operam ut scientiam meam charitas ædificet? Heu! si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habuero, quid mihi prodest?

Si ergo scientiam Sanctorum acquirere neglexero, semper quidem discere potero, sed in vanum laborabo, & ad scientiam veritatis, testante Apostolo, numquam perveniam. Et quare? quia Pater, & Dominus cœli & terræ, qui hæc parvulis revelat, abscondit ea à sapientibus & prudentibus sæculari doctrina inebriatis, inflatis & ingurgitatis, ut loquitur D. Bernardus. Cum simplicibus sermone inquitur ejus, & intellectum dat parvulis.

(a) Lev. 10. v. 10. (b) Ose. 4. v. 6.

(c) 1. Cor. 14. v. 38. Ps. 2. v. 10.

Domine Jesu, qui linguas infantium disertas facis, & qui infirma mundi eligis ut fortia quæque confundas, ne gloriatur omnis caro in conspectu tuo, da mihi supereminentem scientiæ charitatem tuam, ut implear in omnem plenitudinem Dei; quapropter da mihi spiritum tuum, ut quærens te in simplicitate cordis mei, te Deum, & scientiarum Dominum inveniam: hoc est ante te omne desiderium meum. Noverim te, noverim me, & doctus sum satis.

REFLEXIO XXIII.

Schismaticorum, & suspectorum librorum horror.

Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium; intrinsecus autem sunt lupi rapaces. (a) Moliti sunt sermones eorum super oleum, sed ipsi sunt jacula, & quidem intento arcu ita ad nocendum parata; ut sagittent in obscuro rectos corde. Quinimò seductores illi, mendacii Parentis exemplo ac magisterio edocti, pestiferos libros studiosè nimis quaquaversum disseminant, ut nefarii erroris contagium, si fieri possit, pertranseat de gente in gentem, & de regno ad Populum alterum. Rogamus ergò, Fratres, ut sedulo observetis hos magistros mendaces & in deceptione illusores, qui dissensiones & offendicula, præter doctrinam quam vos didicistis, faciunt, & qui per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium; hos sermones qui sunt venenum aspidum sub labiis eorum, detestamini, eorumque consuetudinem quasi pestem fugite, scriptum est enim: cum perverso perverteris.

His ergò monitis edoctus, fugio, quasi à facie colubri, hos autores qui erraverunt ab utero, qui,

(a) *Matth. 7. v. 15.*

insipientes corde, locuti sunt falsa, & qui, sub præclara pietatis & veritatis specie, à veritate auditum avertunt impii, lethale venenum & serpentinus errores longè latequè disseminant. Nonne hi sunt seductores & antechristi, quibus vel AVE dicere prohibeor, ne communicem erroribus & operibus eorum?

Numquid autem eligo & avidè lego auctores qui Ecclesiæ Romanæ, Ecclesiarum matri & magistræ (a) fideliter adhærentes, docent semper, & profitentur verbo & opere quæ decent sanam doctrinam? Si sunt filii Dei, nonne his ergò, viam Dei in veritate docentibus adhærere, in deliciis habere debeo? Immò, Domine, eorum solum doctrinam firmiter tenebo; attamen rogò te, ò summe scrutator renum & cordium, da mihi scientiam discernendi inter veros & falsos catholicos, & educendi noxia zizaniorum semina è medio tritici, ne infeliciter incautus decipiar; quod à me avertat illa sapientia tua quæ suaviter omnia disponit.

REFLEXIO XXIV.

Extrema opinionum vitanda.

*V*Æ qui dicitis malum bonum, & bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras: ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum. (b) Cavenda est conscientia nimis larga, & nimis stricta; nam prima generat præsumptionem, secunda desperationem; item, prima sæpè dicit malum bonum, secunda è contrà, bonum malum; item prima sæpè salvat damnandum, secunda è contrà, damnat salvandum. (c)

Si ergò indulgentior sim quàm par est, nonne

(a) *Trid. Ses. 7. Can. 3. de Baptismo.*

(b) *Isa. 5. v. 20. (c) S. Bon.*

me & animas deducō per spatiosam & latam viam quæ ducit ad æternam perditionem? scriptum est enim: si cæcus cæcum ducat, ambo in foveam cadunt. Et quare? quia tunc ex illis sum, quibus Dominus indignatur & maledicit, quia consuunt pulvillos sub omni capite, & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis (a) qui dicunt videntibus: nolite videre; & aspicientibus: nolite aspiciere nobis ea quæ recta sunt; loquimini nobis placentia, videte nobis errores. (b)

O quantam morum relaxationem, & criminum, etiam atrocissimorum, licentiam peperit, & quotidie parit hæc falsorum prophetarum, & propriæ innitentium prudentiæ pertinax factio! Quot animas, blandè & molliter seductas, ducit ad perditionem; & in dies ducit hæc sæva nimis indulgentia! Nonne hæc opinionum portenta Alexander VII. jure merito procripsit & anathematizavit? An facillè concipitur potuisse ea hominibus probari quibus aliqua rationis & probitatis scintilla superasset? Cur ergo me & alios inanibus verbis seduci sino? Quousque tandem, proprio abdicato sensu, communi bonorum judicio me conformare renuam? O quàm verè dictum est filios hujus sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua esse!

Verùm quid sentiam in hora mortis, & ante tremendum judicis tribunal, de hac laxiori indulgentia, & de his fabulis ad quas me & alios converto, quibus me & alios usque ad inferni novissima projicio?

E contrà, si in conscientiæ rebus severior sim, hominum imbecillitatis rationem minimè habens, nec consilia à præceptis discernens; dum illos ad nimis ardua compello, viam salutis æternæ quam Christus illis aperuerat, præcludo; nonne salvandos dam-

(a) *Ezech. 13. v. 18.* (b) *Isa. 30. v. 10.*

no? (a) Quare? quia accidit ut miseri homines, hæc audita severiori doctrina, credant, aut dubitent inesse culpam mortalem ubi nulla est; sed tamen, rei difficultate victi, ex erronea conscientia mortaliter peccent & damnentur. Proh miseranda sors!

Qua ergò temeritate alligo & impono in humeros hominum onera gravia & importabilia, quæ Patres & Doctores juxta cor Dei non imposuerunt, & quæ digito meo ipse forsàn movere nolo? Nonne jugum Domini suave est, & onus ejus leve? Licet ne mihi esse austerum, ubi bonus & benignus est Dominus? Nonne fidelis dispensator inveniri debeo?

Verùm si præ nimia austeritate, homines propriæ infirmitatis conscios, ad desperationem & perditionem adigam, nonne communico illorum peccatis? nonne illorum damnationis reus, in æternam foveam & perditionem unà cum illis casurus sum? Proh detestanda severitas mea!

Domine Jesu, qui non vis mortem peccatoris, da ut discam & sciam, exemplo tuo, compati & condolare hominum infirmitatibus. Hanc deinceps servi tui D. Gregorii Nazianzeni tenebo doctrinam: *Nolè justitiæ rigide & inflexibili, neque prudentiæ versatili addictus esse; optima est in omnibus moderatio.*

Da mihi sapientiam, ut sciens reprobare malum & eligere bonum, ambulem coram te, misericordiam inter & veritatem.

Soleo quidem statim reprobare quæcumque non sapiunt extremam rigiditatem; sed in me reversus, tuæque benignitati imposterum adhærere volens, hoc sacri canonis monitum fideliter observare conabor: *In his verò ubi jus non invenitur expressum, procedas; æquitate servata semper, in humaniorem partem decli-*

(a) *S. Bonav.*